

TYGODNIK

PETERSBURSKI.

GAZETA URZĘDOWA KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Piątek, $\frac{5}{17}$ Kwietnia.

Cena Roczna: w Rosyi, s pocztą, a w stolicy, z noszeniem do mieszkań, 50 r. as. *Półroczna*, 25 r. as. Bez poczty, dla odbierających w księgarni Smirdina: *Roczna*, 45 rub. as. *Półroczna*, 25 r. as. Dla Królestwa Polskiego: *Roczna*, 55 rub. ass. *Półroczna*, 28 rub. ass.

Wychodzi we Wlorki i Piątki. Prenumerata przyjmuje się pod adresem: do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, do Ekspedycyi Gazet Petersburskiego Poczłamtu; lub do księgarni Smirdina; w Warszawie, w drukarni Zawadzkiego i Węckiego i w Biurze informacyjnym; w Wilnie, w księgarni Zawadzkiego; nadto we wszystkich Poczłowych w kraju urzędach.

Wiadomości krajowe.

Petersburg $\frac{1}{16}$ Kwietnia.

Przez rozkazy dzienné CESARSKIE, z d. 30 Marca, mianowani: Sztabs-kapitan Żandarmów Turjew, Adjutantem Wojennego-Gubernatora miasta Grodna, Jenerał-majora Koptiew, i przeniesiony do Kazańskiego pułku dragonów. Ober-gewaldiger 5go korpusu piechoty; liczący się w wojsku Major Gorłow, Horodniczym w mieście Bielsku, s pozostaniem w wojsku. — z d. 31 tegoż m. Liczący się w wojsku Pułkownik Szyrma-Szczerbiński, Komendantem w mieście Grodnie, na miejsce liczącego się w wojsku Jenerał-majora Kozłow 1, który otrzymuje urlop na rok jeden—Dymissionowany z rangą Jenerał-majora Pułkownik Wołyńskiego pułku ułanów, hrabia Żukato, zostaje przyjęty na nowo do służby, zaliczony do jazdy w dawnej randze Pułkownika i mianowany Komendantem twierdzy Anapy.

— Ustanowienie wtórego towarzystwa zabezpieczenia od pożarów, o którym była wzmianka w poprzedzającym N. Tygodnika, gruntuje się na zasadach następunych. Towarzystwo to złoży w gotowiznie kapitał od pięciu milionów rubli assygn. przez rozdanie w Petersburgu i po guberniach 20,000 akcyj, które mogą być przelewane przez właścicieli na inne osoby. Kapitały towarzystwa będą złożone w Banku Handlowym Państwa, na procencie. W pierwszych dwóch latach założyciele zajmą miejsca Dyrektorów, a w pomoc im akcyoniści wybiorą s pośród siebie trzech jeszcze, i takim sposobem utworzy się Zarząd Towarzystwa z ośmiu Dyrektorów, którzy, stosownie do Ustawy, we wszelkich zdarzeniach, będą starali się pozyskać i utrzymać zaufanie publiczne ku niniejszemu zakładowi.

Wtóre Towarzystwo Zabezpieczenia od pożarów, od dnia NAJWYŻSZEGO Zatwierdzenia, używa wyłącznego przywileju aż do wyjścia terminu przywileju pierwszego takiegoż Towarzystwa, to jest po 27 Lipca 1847 roku, co do zabezpieczania rozmaitego mienia w guberniach wyliczonych w poprzedzającym Numerze. W przeciągu takowego ter-

minu, zabrania się takie przedmioty, które przez wtóre towarzystwo do zabezpieczenia są przyjmowane, zabezpieczając za granicą lub w kraju, u innych osób, lub w innych zakładach.

Nadto, jeżeli pierwsze towarzystwo, w miejscach dlań przez przywilej zawarowanych nie przyjmie jakiegokolwiek przedmiotu w części, lub w całości do zabezpieczenia, i wyda na to osobie żądającej świadectwo, w takim razie wtóre towarzystwo ma wyłącznie prawo przyjęć takowy przedmiot do zabezpieczenia przed wszelkimi zagranicznymi kompanijami; do których nikt nie będzie mógł mimo niego się udawać.

Wtóre towarzystwo ma też prawo zabezpieczać wszelkiego rodzaju mienie i w innych guberniach i prowincjach Państwa, które wyżej wymienione nie są, jeżeli te nie weszły, lub nie wejdą w obręb podobnych zakładów zabezpieczenia.

(Dalsze szczegóły są wiadome z ogłoszonego w Tygodniku CESARSKIEGO Ukazu.)

— S Petersburga Wyjechali: 30 z. m. do Mitawy, Marszałek Dwótu hrabia Potocki; do Czernihowa, Jenerał-major Ejsmont; — 31go, do Grodna, tameczny Wojenny i Cywilny Gubernator Jenerał-major Koptiew.

Lista osób gubernii Wileńskiej, których majątki nanowo skonfiskowane zostały.

Alexandrowicz Kalixt xiądz. — Bohuszewski Franciszek. — Borkiewicz Józef mieniący się szlachcicem powiatu Wilkomierskiego. — Bernatowicz Kazimierz. — Buniewicz Zachariasz. — Butowicz Dominik. — Balański Albin. — Wysocki Kajetan. — Wojtkiewicz Harasim Kapłan Trynitarzkiego zakonu. — Woronicz Fajerwerkier. — Godlewski Maciej. — Grodecki Mikołaj. — Gurski Michał. — Dowiat Jerzy. — Dubnocki Franciszek. — Drużyłowski Władysław. — Żienkowicz Józef obywatel powiatu Oszmiańskiego. — Iwanowski Michał Akademik. — Ilcewicz. — Klukowski Ignacy syn Tytularnego Sowietnika. — Krzywicki Michał. — Klimaszewski Hipolit. — Kossakowski Włodzimierz. — Lisiecki Maciej. — Mackiewicz Grzegorz. — Narucki Józef. — Niewiarowicz Władysław. —

Ognińska Kunegunda xiężna. — Olendzki Xawery. — Przyłucki Konstanty. — Przygodzki Józef. — Platerowa hrabini żona hrabiego Ludwika Platera. — Rymgajło Dominik. — Sieliński Franciszek. — Skalski Alexander. — Senkiewicz Ambroży Kleryk. — Skiernowski Leonard. — Toczyłowski Abdon. — Urbanowicz Leonard. — Frize Albert. — Szokalski Lekarz. — Januskiewicz Eustachy były Sekretarz Radziwiłłowskiej Prokuratorji. — Jankowski Albin. — Jasiński Wincenty. (Kur. Lit. Dod. 20 Marca b. r.)

Wiadomości zagraniczne.

London 1 Kwietnia. W izbie niższej 27 z. m., po długich rozprawach i sporach ministrów s PP. Hume i Ward, ci ostatni cofnęli wreszcie wnioski swoje przeciwne wyznaczeniu potrzebnych dla rządu summ pieniężnych, i izba zamieniła się w komitet dla słuchania w tym przedmiocie żądań ministrów. Tegoż dnia uchwalono cztery główne cyfry dla wojska angielskiego na rok 1835. Wojsko to składać się będzie z 81,272 ludzi; i, wniosek P. Beauclerk względem zmniejszenia go do 75,000 został odrzucony większością 255 przeciw 104 głosom. Na utrzymanie tego wojska aż do 31 Marca 1836 r. uchwaloną została summa 2,978,528 fr. sterl. 6 szyll. 7 pensów; na utrzymanie urzędników przy rozmaitych gałęziach wojskowego zarządu 77,434 f. sterl., nakoniec na Królewski dóm inwalidów summa 9440 f. sterl.

30go b. m. po wysłuchaniu raportu komisyi wyznaczonej dla rozbioru propozycyj P. Peel względem małżeństw pomiędzy dyszydentami, tudzież pierwszym odczytaniu gruntującego się na nich bilu, — po wysłuchaniu raportu komisyi o korporacyach w Anglii i Irlandyi, tudzież pozwoleniu przedstawienia bilu *mutiny act*, któryby upoważnił potrzebę utrzymywania stałego wojska, — P. Russell podał zapowiedziany przez się wniosek, zawierający w treści co następuje. «Izba postanawia przekształcić się w komitet dla rozbioru obecnego stanu kościoła w Irlandyi, w zamiarze użycia na rzecz powszechnej oświaty wszystkich klass, bez żadnej różnicy wiary, wszelkiej przewyszki dochodów tego kościoła, nad rzeczywistą potrzebę jego duchownych członków.» — Lord Russel rozwijał rzecz tę w długiej mowie, która stała się powodem długich rozpraw, które trwały aż do 1ej s północy i odłożone zostały do dnia następującego.

— Jenerał-major sir Howard Douglas, świeżo mianowany na urząd lorda wielkiego komisarza wysp Jońskich, wyjechał 27 z. m do Douvres, skąd odpłynie na miejsce swojego przeznaczenia.

— Lord Elliot wyjechał do Madrytu, ze szczególnym poleceniem, tyczącem się, jak twierdzą, aktów okrucieństwa przez jenerała Minę popelnionych.

— Ostatnie wiadomości z Brazylii dochodzą 26 Stycznia. Senat tameczny zwołany został na dzień 1 Maja, dla obioru jednego regenta na miejsce trzech dotychczasowych. Najwięcej głosów ma zdaje się za sobą P. Manuel de Carvalho.

— Według najnowszych wiadomości z Stanów Zjednoczonych, P. de Serrurier, minister francuski przybył z Washington do Filadelfii, skąd zamierza odpłynąć do Francji. Powiadają także iż jedna fregata amerykańska

oczekiwać będzie w Hâvre wypadku narad parlamentarycznych względem pretensyj Stanów Zjednoczonych, i, w razie ich odrzucenia zabierze z sobą P. Livingston.

Paryż 1 Kwietnia. W izbie deputowanych 27 z. m. zajmowano się dalszym rozbiorem prawa o odpowiedzialności ministrów, a mianowicie tytułu *llgo*, który dotąd nie został utwierdzonym.

28go b. m. P. Dumont czytał swój raport o traktacie ze Stanami Zjednoczonymi, w którym starał się dowieść użyteczności i konieczności aktu tego. Komissya zgodziła się jednomyślnie na wszystkie jego wyrachowania. Uczyniwszy zadość honorowi Francji przez spłacenie jej długów, należało też zająć się rzeczami tyczącymi się jej godności. Ministerstwo s komissyą zarówno się zgodziło względem środków jakie w tym przedmiocie przedsięwziąć należało. Uczyniono nowe poprawy w texcie prawa, który przybiera dziś następującą postać:

«Art. 1. Minister skarbu upoważniony zostaje do przedsięwzięcia środków potrzebnych dla wykonania 1 i 2 artykułów traktatu podpisanego pomiędzy Królem francuzów a Stanami Zjedn. w d. 4 Lipca 1831, którego ratyfikacye wymienione zostały w Paryżu 2 Lutego 1832 r., i w moc którego Francya wypłacić ma summę 25 milionów franków.

«Art. 2. Summa 1,500,000 fr., którą rząd Stanów Zjednoczonych obowiązał się wypłacić w 10 rocznych terminach, na zaspokojenie pretensyj Francji na rzecz jej poddanych lub publicznego skarbu, będzie corocznie wnoszoną w rubrykę dochodów, we właściwym artykule budżetu. Na zaspokojenie zaś zlikwidować się mających pretensyj poddanych francuskich, uchwaloną zostanie dla ministra skarbu odpowiednia summa.

«Art. 3. Oddzielnym postanowieniem Królewskiem mianowana będzie komissya dla rozbioru i oszacowania wszystkich roszczonech do rządu tego rodzaju pretensyj, i rozdzielenia summy 1,500,000 fr. pomiędzy mających do tego prawo. Wszelkie pretensye, pod obawą utraty, zaniiesione być mają przed 1 Stycznia 1837 r. Pretendenci będą mogli appellować od wyroków komisyi do rady stanu, stosownie do form i prawideł istniejących na sprawy sporne. Taż sama możność służy i ministrowi skarbu.

«Izbom corocznie zdawany będzie raport o wypłatach jakie s funduszu rzeczzonego 1,500,000 fr. uskutecznione zostaną. Jeśliby zaś część jego pozostała w przewysce, ta wróci do skarbu.

Art. 4. Wypłaty częściowe summy 25 milionów fr. o tyle tylko uiszczane będą o ile rząd amerykański w niczym godności ani interesom Francji nie uchybi.»

Rozprawy względem tego projektu odłożone zostały do d. 7 Kwietnia.

— Zawczora lord Cowley, 'poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny angielski, na publicznym 'posłuchaniu, złożył Królowi Jmci listy wierzytelne, akkredytujące go w tym obowiązku.

— Monitor ogłasza postanowienie Królewskie z d. 30 Marca, nadające wszystkim adwokatom, wpisanym do rejestru któregokolwiek s krajowych trybunałów, prawo stawania w sądzie parów.

— P. Karol Dupin obrany został, większością 39 głosów na 50 głosujących, prezesem akademii nauk, na miejsce P. Biot, który złożył ten urząd s powodu słabości zdrowia.

— Więźniowie polityczni lyońscy przybyli do Paryża 27 z. m., i tymczasowo osadzeni zostali w Conciergerie, w oddziale kobiet, które na ten koniec przewiezione zostały do Ś. Łazarza. Na czas ich bytności w Paryżu przedsięwzięte zostały liczne środki ostrożności; część załogi ciągle uzbrojoną będzie, na wypadek potrzeby.

— Piszą z Zuniga pod d. 19 z. m. «Otrzymało tu ważną wiadomość o poddaniu się karlistom twierdzy Echarry-Aranaz, 19go zrana, po czterodniowym bombardowaniu. Załoga, która poddała się bezwarunkowo, składa się ze 350 ludzi pułku Valladolidzkiego i 20 puszkarzy. Wszyscy wcieleni być mają do wojska karlistów.»

— Według listów z Madrytu, dochodzących 21 z. m., dawno oczekiwane postanowienie Królewskie o utworzeniu odwodowego wojska w Kastylji, ukazało się wreszcie. Wojsko to składać się będzie z dwóch dywizyj piechoty, 2 jazdy, 2 baterji artylerji i 2 kompanij inżynierów. Naczelnym jego dowódcą mianowany został jener.-porucz. Santos de la Hera, który będzie miał pod swojemi rozkazami marszałków polnych Ramirez, Breton i Latre.

Alexandrya 21 Lutego. Powietrze morowe czyni tu znaczne postępy, pomimo chwalebnej gorliwości rządu, przedsięwziętego wszystkie środki do jego wstrzymania. Ibrahim pasza wrócił s Syrii 22 Stycznia i przebiega teraz Niższy Egipt. Mehmet Ali wyjechał 4 b. m. do wyższego Egiptu, skąd spodziewają się go s powrotem w końcu b. m. — Konsul generalny angielski w Kairze otrzymał 14 b. m. wiadomość, iż jeden statek parowy angielski przybył z Bombay do Suez po 31 dniach drogi. Przywiózł on Wice-Królowi pocieszającą wiadomość, iż wojska jego pod rozkazami Ahmet paszy zdobyły miasto Hodéida. Spodziewają się teraz iż handel z Yemenem, wstrzymany od czasu powstania Turkezi Bilmesa znowu się ożywi. Wyspa Socotora zajęta została przez wojsko angielskie; kompanija wschodnio-indyjska ustanawia tam skład wszystkiego co tylko potrzebnym być może dla statków parowych, mających chodzić pomiędzy Indyami i Suez.

Historja.

RZUT OKA NA HISTORJĘ MIASTA KAZANIA.

Nikt nie wątpi że wydanie historyi miast pojedynczych w jakimkolwiek bądź państwie stanowi bardzo ważny materiał dla pracującego nad historją narodu. Przez trzy prawie lata, jeszcze przed wyjazdem do stepów burjackich, dzieje chanatu Kazańskiego stanowiły cel moich zatrudnień w Kazaniu. Zgromadzenie wiadomości s kronik ruskich, dorywczych notat tatarskich, zebranie podań miejscowych, podróż do różnych miejsc zamkniętych w granicach dzisiejszej gubernii Kazańskiej, wślawnionych pamiątkami dawnymi, rospatrywanie rękopisów dochowujących się w różnych archiwach i w bibliotekach pyłem pokrytych, i korespondencja kosztowały nie mało pracy. Stąd urosła dość spora książka, dotąd w manuskrypcie leżąca, która oczekuje zręczności do wystąpienia na jaw publiczny. Nim atoli te dzieje zostaną wydane, chciałbym moich czytelników zaznajomić z historją miasta Kazania, przez udzielenie wiadomości drukiem ogłoszonych w roku zeszłym

przez P. Rybuszkina, pod tytułem: Краткая Исторія города Казани. Казань. 1834. We dwóch częściach, z dodanemi planami i widokiem forticy Kazańskiej.

Wydawca w przemowie wylicza wszystkie źródła, s których czerpał swoje wiadomości, mianowicie 1) z rękopisma patriarchy Hermogena 1592; 2) z opisanja miasta przez dyrektora gimnazjum Kazańskiego von Kaunitza, około 1774, 3) ze zbioru starożytności eparchii Kazańskiej Platona Lubarskiego 1782, 4) z archiwów cerkiewnych, admiralicii, gimnazyjnego i uniwersyteckiego, nareszcie 5) z kilku książek drukowanych, których tytuły tu opuszczamy.

Nie ma dzieło to wielkiej ścisłości w uszykowaniu materiałów, niema i pewnego wymiaru w samym wykładzie rzeczy. Zapewne wynikło to z gatunku i bogactwa źródeł. Stémwszystkiem książka P. Rybuszkina ma swoje zalety s chwalebego przedsięwzięcia. Opisuje miasto, które, nawet ze względu na ludność (50,244 dusz), po stolicach zajmuje pierwsze miejsce w Imperium rossyjskiem.

Kazań (55° 47' 40" szer. półn. 66° 47' dług. wsch.) leży na lewym brzegu rzeki Kazanki, o 6 wiorst od Wołgi s południowej strony przeciekającej. Niemal w samym środku miasta znajduje się *Bułak*, łączący jezioro Kaban z Kazańką. Na wschód rozciąga się Arskie pole (pamiętne w dziejach tutejszych), ze swojemi gajami, szpitalem wojskowym, cmentarzem i dosyć obszernem jeziorem Kabanem, które się łączy z drugim tegoż imienia jeziorem, a otrzymało swoje nazwisko od kabanów (dzikich świń), niegdyś tu bardzo licznych. Pod czas wiosny, kiedy wezbrane wody Wołgi i Kazanki zbliżą się do samego miasta, Kazań przemienia się w wielki półwysep, ożywiony ruchem handlarskim mnogich statków, w przeciągu całego miesiąca. Wtedy-to tłumy ciekawych widzów napełniają suche brzegi Bułaku, pokryte szałasami z rozmaitego rodzaju naczyniami, winem, fruktami i t. d. Na ozdobnych łódkach brzmi muzyka, rozlegają się radośne śpiewy bawiącego się ludu, a huk móżdziejy zléwa się z okrzykami pospólstwa. Jeśli rzucisz okiem, przez obszerne błonia zalane wodą, na południe i południowo-zachodnią stronę, ujrysz spadziste góry Usłońskie i dwie wsi Usłoń, ścielące się na ich pochyłości i u podnoża; na zachodzie daje się postrzegać starożytny klasztor Ziłantowy, na górze wzniesiony, admiralicja, przedmieście Jagodnoje z garbarniami, fabryka prochu zachwycająca swoją powierzchownością, wreszcie pospępny klasztor Kiziczewski, obok gaju sosnowego. W rzeczy samej, przyrodzenie hojnie uposażyło Kazań i jego okolice powabami, trudnemi do opisanja.

Kazań, ze względu na położenie miejsca, rozdziela się teraz na dwie części: wyższą, wygodniejszą dla budowli i zdrowia mieszkańców, — i niższą, chociaż obszerniejszą i ludniejszą, lecz niezdrową. W r. 1552, to jest: w czasie zdobycia przez Rossyan, miasto było dwa razy mniejsze. Odtąd Kazań ciągle wzrastał i, w miarę przybywania chrześcian, Tatarzy musieli się wynosić do oddzielnych slobód: *starej* i *nowej*. Z Ukazu Cara Teodora Iwanowicza (1543) widzimy, że po wzięciu miasta szturmem kazano meczety tatarskie znieść a mieszkańców wypędzić. W ciągu 40 lat nie było w Kazaniu ani jednego domu tatarskiego ani świątyni muzułmańskiej. A gdy później tatarzy zaczęli się znowu sadzić w mieście, wzmiankowany Car rozkazał powtórnie zrujnować wszystkie budowy tatarskie. W roku 1739 naliczono już 9 wielkich ulic, do 170 małych z zaułkami, 9 slobód, 102 cerkwie

murowane i drewniane, 4 klasztory męskie, 3 żeńskie, 25, domów murowanych a 3,939 drewnianych, 3 zakłady naukowe. W roku 1802 było tu zgorą 22,000 ludności, a obwód miasta rościagał się na 12 wiorst.

Okropne pożary (1595, 1672, 1694, 1749, 1754, 1774, 1815) zmieniały postać miasta niezmiernie. Kazań przybiera widok europejski, pod względem regularności ulic i formy gmachów. Podług ostatniego rachunku zamyka w sobie 5 cerkwi katedralnych, 27 parafijalnych (oprócz uniwersyteckiej, w seminarium duchownym, w więzieniu publicznym, w domach Arcybiskupa, w imieniu wzniesionym na pamiątkę poległych w boju podczas zdobycia przez Rossyan), 1 staroobradzką, 2 kaplice raskolników, kościół ewangelicki, 4 klasztory męskie, 1 żeński, 9 meczetów, 5 zakładów naukowych świeckich, 2 duchowne, 2 szpitale wojskowe, około 30 skarbowych gmachów murowanych, ogromny gmach kupiecki, 6 traktyerów, 38, kańczm, przeszło 30 sklepów winnych, fabrykę szklana, 52 garbarnie prywatne, 13 fabryk do robienia mydła, 4084 domów prywatnych. Jest to punkt zetknięcia się handlu europejskiego z azjatyckim. Tutejsze wyroby idą do Niżnego-Nowogrodu, Irbitu, Rostowa, Kiachty i do stolic. Komuż niezajome safony i mydło Kazańskie?

Początek Kazania (pod nazwiskiem Sajaowego jurtu) sięga połowy XIV wieku. Chanat Kazański rozciągał się na wschód od Niżnego-Nowogrodu do posiadłości bułgarskich i rzeki Kamy, na północ od Wołgi do ziemi wiackiej i permskiej, na południe do granic Połowców. Kazań, zostawszy stolicą chanów tatarskich, niejednokrotnie wstępował w różne stosunki z książętami ruskimi i pustoszył wschodnie granice. W roku 1396 książę Jerzy, brat W. Xiążęcia Wasila Dimitrowicza zdobył Kazań, Bułghary, Zukotini i uprowadził w niewolę Chana Kazańskiego. Odtąd 40 lat miasto było puste. 1439 Ulugh Mahmud odnowił Kazań wtargnął do Rossyi i spustoszył wiele miejsc przyległych. 1447 stolica tatarska znowu się dostała w ręce Rossyan i książęta moskiewscy zaczęli mieć wpływ na wybór chanów. Lecz nie tak łatwo było uciąć łeb hydry, która się ustawicznie odradzała: Tatarzy niespokojni często odmieniali swoich władców, łupili ziemie ruskie, mordowali mieszkańców. Wyprawa Rossyan w r. 1467 była niepomyślna, powtórną także nie wiele korzyści odniosła; wreszcie wojewoda Daniel Cholski obległ miasto, zdobył i Alim-beka Chaną wziął w niewolę. Jeszcze w 1506 i 1524 Rossyanie kusili się o Kazań, lecz bez skutku. Nakoniec Jan IV Wasilewicz przełamał potęgę hardych Tatarów, z wielkim krwią przelewem. Dziwnie są ciekawe dzieje konającego państwa Kazańskiego i wzrastającego kolossu Rossyi. Nie wdajemy się tu w szczegóły wyknięte przez autora naszego, mając zamiar umieszczenia w Tygodniku kilku urywków, które obszerniej rozwinią obraz XVI wieku i zapełnią wielki niedostatek w książce P. Rybuszki. Nie wdajemy się też w szczegółowe opisanie cerkwi i klasztorów, które znaczną część wzmiarkowanego dzieła zajęły. Wspomniemy tu kilka innych wiadomości.

(d. c. p.)

Statystyka.

Stan miast w obwodzie Białostockim (Dokończenie).

Kleszczele nad Nurcem. Ludność m. 374, ż. 340. Kościołów drewn. 3. Dom murow. 1, drewn. 209. Szkolny zakład świecki 1. W nim uczniów 87, uczenie 30. Sklepów 3. Szynków 15.

Mielnik nad Bugiem. Ludność m. 316, ż. 325. Kościołów murow. 2, drewn. 1. Domów murow. 5, drewn. 142. Fabryka 1, w niej robotników 29. Szynków 7.

Narew nad Narwą. Ludność m. 645, ż. 630. Kościołów drewnianych 2. Domów murow. 2, drewn. 300. Szynków 9.

Oprócz tego w 9 miasteczkach ludności męskiej 4570, żeńskiej 4615: Kupców 3ej gildyi 21, kupcowych 34. Zakładów szkolnych świeckich 2. Uczniów 38. Uczenie 11.

Stan miast w gubernii Witebskiej w r. 1855. Witebsk nad Dźwiną. Ludność m. 7397, ż. 6927. Kupców 1ej gildyi 3, kupcowych 4; 2ej gildyi kupców 3, kupcowych 6; 3ej gildyi kupców 65, kupcowych 62. Kościołów murow. 20, drewn. 7. Domów murow. 95, drewn. 2391. Zakład szkolny duchowny 1, świecki 3. Uczniów w duchownym 59; w świeckich uczniów 223, uczenie 6. Fabryk 5, robotników 24. Sklepów 342. Traktyerów 3. Szynków 121.

Siebież nad Siebieżą. Ludność m. 1043, ż. 1044. Kupców 3ej gildyi 35, kupcowych 24. Kościół murow. 1, drewn. 1. Domów murow. 3, drewn. 210. Fabryk 8. Robotników 16. Sklepów 40. Szynków 8.

Suraż nad Dźwiną. Ludność m. 748, ż. 855. Kupców 3ej gildyi 8, kupcowych 14. Kościołów drewn. 2. Domów murow. 2, drewn. 204. Sklepów 3. Traktyer 1. Szynków 10.

Oprócz tego w 38 miasteczkach ludność m. 10,479, ż. 10,997. Kupców 1ej gildyi 4, kupcowych 6; 2ej gildyi kupców 3, kupcowych 5; 3ej gildyi 123, kupcowych 137. Szkolnych zakładów duchownych 3, świeckich 3. Uczniów w duchownych 233, w świeckich 20.

OGŁOSZENIE.

Wydawca Tygodnika proszony jest podać do wiadomości swoich czytelników, że:

«W Wojewodztwie Podlaskim powiecie Węgrowskim w dobrach Grudku, nad rzeką Bugiem położonych są do sprzedania trzy prawdziwej rasy Elektoralfnej, sprowadzone s pierwszych owczarni Saskich; chęć mający kupca raczą się zgłosić do inspektora owczarni, tamże zamieszkałego, a przed stryżną wełny przekonać się o rzetelności niniejszego podania.—Można też adresować się w tym przedmiocie do Biura informacyjnego w Warszawie.

S powodu świąt następny numer Tygodnika wyjdzie w Piątek $\frac{1}{4}$ Kwietnia.